

"Altfel de televiune", de Andrei Plesu - Adevarul

COMENTATORII ADEVĂRULUI

Altfel de televiziune

Andrei Plesu

PUBLICIST

Am descoperit întâmplător, pe programul întâi al televiziunii naționale, un serial sud-coreean: „Giuvaierul palatului”. După numai câteva minute, mi s-a părut că sunt invitat pe altă planetă: o planetă a discreției, a rigorii, a bunului-gust și a farmecului inefabil. Totul era limpede, fără ca nimic să fie explicit. Dragostea nu se exprima nici în discursuri lacrimoase, nici în eroticele trepidante, acțiunea era distinctă de orice agitație, suspansul n-avea nevoie de violență, cruzime sângeroasă sau finețuri enigmatice. Actorii, mai ales Lee Young Ae, interpreta rolului principal, aproape toți, niște specialiști ai semitonurilor: lucrează cu surâsuri pasagere,

priviri abia observabile, gesturi minimale. Expresivitatea e la antipodul ostentației. Povestea este abundent instructivă, dar nu cade niciodată în dascăleală documentară. E vorba de istoria coreeană din vremea dinastiei Joseon (sec. 16), de Dae Jang Geum, personaj legendar al epocii, cea dintâi și – până azi – singura femeie-medica a Casei Regale, de bucatăria asiatică tradițională, de ritualuri, coduri, simboluri și înțelesuri ascunse. Scenariul e palpabil și, mai ales, insolit: misterul unei rețete culinare, îndemnarea de a găti când ți-ai pierdut sensibilitatea palatului, știința dozajului optim al mirodeniilor, buna administrare a talentului prin refuzul furorului competitiv, toate acestea și altele asemenea reușesc să fie mai pasionante decât urmărirea pe autostradă, decât bătăile de cartier sau decât încolțirea unui criminal în serie. Nu lipsesc intrigile de palat, invidiile de breaslă, idilele sau tentativele de asasinat. Dar ele sunt rezolvate mai curând coregrafic, în câteva tușe acuarelă,

de orice scrâșnire a dinților. Regizorul, Lee Byung-Hoon, are, în mod vădit, harul de a face artă de consum într-un registru foarte înalt. E subtil, rafinat, cristalin. La kilometri distanță de telenovele sau de seriale echivalente din „Lumea Nouă” (vezi „Dr. Quinn”). Dacă așa arată producția „populară” în televiziunea sud-coreeană, nu e de mirare că producția de vârf ajunge la performanțe formidabile ca aceea a celebrului Kim Ki-duk („Primăvara, toamna, iarna și primăvara”, „3-Iron” etc).

„Giuvaierul palatului” a fost difuzat în întreg perimetrul asiatic, dar și în Australia, Statele Unite, Canada și Israel. Peste tot s-a bucu-

rat de un rating excepțional, ceea ce dovedește că teoriile autohtone despre rating nu sunt decât o scuză pentru lipsa de imaginație și pentru netrebnicie. Publicul e receptiv la calitate, cu condiția ca ea să-i fie oferită. Evident, poți face mai ușor rating dacă pui în scenă spectacole semipornografice, scandaluri politice susținute de golani semidocti, omoruri în direct, indiscreții de mahala. Dar poți face rating și cu un efort de calitate, cu o performanță în care inteligența, ingeniozitatea, stilul sunt lăsate să se exprime fără rabat. Desigur, asta e mai greu. Asta cere profesionalism de prim rang, creativitate, demnitate artistică, cultură. Când nu le ai, livrezi marfă de bazar periferic. Circ. Iar publicul, neavând de ales, digeră tot, se intoxică, se strică și mărește, sinucigaș, doza. Mediile dâmbovițene trăiesc din daunele colaterale ale unui cerc vicios: oferă deșeuri care alterează criteriile publicului, așa încât el sfârșește, la rândul lui, prin a cere deșeuri. Și toți par mulțumiți să împărtășească aceeași, erodantă, toxină. ●

Teoriile autohtone despre rating nu sunt decât o scuză pentru lipsa de imaginație și pentru netrebnicie.